

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie nieuregulowanej imigracji drogą morską w regionie Morza Śródziemnego (opinia z inicjatywy własnej)

(2014/C 67/07)

Sprawozdawca: **Panagiotis GKOFAS**

Współsprawozdawca: **Stefano MALLIA**

Dnia 17 września 2012 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię z inicjatywy własnej w sprawie

nieuregulowanej imigracji drogą morską w regionie Morza Śródziemnego.

Sekcja Stosunków Zewnętrznych, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 25 września 2013 r.

Na 493. sesji plenarnej w dniach 16–17 października 2013 r. (posiedzenie z 16 października) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 183 do 3 – 11 osób wstrzymało się od głosu – przyjęła następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Nieuregulowana imigracja jest tematem, który EKES poruszał wielokrotnie, analizując go z różnych punktów widzenia⁽¹⁾. Zjawisko nieuregulowanej imigracji jest bardzo złożone i wieloaspektowe, wymaga zarówno środków krótko-, jak i długoterminowych. W niniejszej opinii skupimy się na wymienionych poniżej punktach.

1.2 W tym kontekście Komitet przepelnia głęboki smutek w związku ze śmiercią co najmniej 311 afrykańskich migrantów (a prawdopodobnie wielu więcej) w dwóch przypadkach zatonięcia łodzi, które wydarzyły się ostatnio u wybrzeży Lampedusy. Mimo że nie ma jednej przyczyny tej tragedii, Komitet uważa, że wypadki te obrazują szerszą problematykę nieuregulowanej imigracji drogą morską do UE i że istnieje związek przyczynowo-skutkowy między tymi wypadkami a oczywistą niemożnością ustalenia zadowalającej, spójnej i opartej na solidarności polityki UE dotyczącej nieuregulowanej imigracji, w tym polityki w zakresie ratownictwa i schodzenia na ląd. Komitet wzywa UE i jej państwa członkowskie do uznania tych wypadków za sygnał ostrzegawczy i zadziałania zgodnie z zaleceniami niniejszej opinii, zanim dopuści się do kolejnej tragedii. Tragedie na Lampedusie potwierdzają, że UE zdecydowanie musi zająć się nieuregulowaną imigracją i kontrolą granic jako problemem w skali europejskiej.

1.3 **Prawa człowieka:** Komitet z zaniepokojeniem obserwuje w Europie oznaki nietolerancji, rasizmu i ksenofobii wobec imigrantów, wobec „innych”, oraz obawia się, że skutki społeczne obecnego kryzysu finansowego mogą doprowadzić do nasilenia się tych zjawisk. Aby zapobiegać takim postawom, decydenci polityczni, liderzy społeczni i środki masowego przekazu muszą wykazać się dużą odpowiedzialnością i pedagogicznym podejściem pod względem politycznym i społecznym. Jeśli chodzi o imigrantów o nieuregulowanym statusie, praw

człowieka trzeba przestrzegać w każdej chwili, gdy zostali uratowani lub zatrzymani, gdy przyznano im status ochrony, gdy znajdują się w nieuregulowanej sytuacji „nieudokumentowanej” lub gdy zostali odesłani do kraju pochodzenia.

1.4 **Ratowanie życia na morzu:** należy ratować każdą osobę, której życie jest zagrożone na morzu lub która znajduje się w sytuacji zagrożenia, także imigrantów o nieuregulowanym statusie.

1.5 **Zejscie na ląd:** UE musi przyjąć politykę dotyczącą schodzenia na ląd, która nie zwiększałaby obciążenia tych państw członkowskich, już i tak już zmuszonych do radzenia sobie z nadmiernym napływem migrantów. Trzeba rozwiązać kwestię schodzenia na ląd zgodnie z zasadą zejścia z pokładu w najbliższym bezpiecznym miejscu pod warunkiem, że dany kraj jest stroną wszystkich umów międzynarodowych dotyczących praw człowieka i jest monitorowany przez organizacje praw człowieka.

1.6 **Prawo do azylu i przyznawanie azylu:** należy zagwarantować stosowanie zasady *non-refoulement* na granicach oraz sprawić, by wszystkie osoby wymagające międzynarodowej ochrony mogły przedstawić swój wniosek w UE. Wnioski takie muszą zostać rozpatrzone przez uprawnione do tego władze krajowe. W tym kontekście trzeba stworzyć skuteczniejszy system rozpatrywania wniosków o azyl. EKES popiera współpracę z krajami trzecimi, by mogły one wzmocnić swoje systemy azylu i ściślej spełniać międzynarodowe normy.

1.7 **Repatriacja imigrantów o nieuregulowanym statusie:** dyrektywa w sprawie powrotów⁽²⁾ stwarza europejskie ramy prawnych i proceduralnych gwarancji ochrony⁽³⁾, które EKES ocenia pozytywnie, jak np. skuteczne środki odwoławcze służące do zaskarżenia decyzji dotyczących powrotu przed

⁽¹⁾ COM(2011) 248, Luis Miguel Pariza Castaños; COM(2011) 743, Luis Miguel Pariza Castaños, Brenda King; COM(2011) 750, 751, 752, 753, Luis Miguel Pariza Castaños; COM(2008) 359, Luis Miguel Pariza Castaños, Ana Bontea.

⁽²⁾ Dyrektywa 2008/115/WE.

⁽³⁾ Np. artykuły 12 ust. 1 i 2, art. 13 ust. 1, 2, 3 i 4, art. 14 ust. 1 i 2 dyrektywy.

właściwym organem sądowym lub administracyjnym lub innym właściwym i niezależnym organem; a także nieodpłatną pomoc i reprezentację prawną, pewne gwarancje podczas oczekiwania na powrót i warunki środków detencyjnych. Komitet proponuje, aby europejska polityka w zakresie powrotów wspierała ich dobrowolny charakter oraz opierała się na jak największym poszanowaniu wartości humanitarnych, gdyż od tego zależy legitymizacja i wiarygodność europejskiej polityki migracyjnej poza UE. W art. 19 Karty praw podstawowych zapisano wyraźny zakaz wydaleń zbiorowych oraz zagwarantowano, że nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydany lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu – jest to zasada *non-refoulement* (art. 4 i 19 karty).

1.8 Kompleksowa europejska polityka w dziedzinie nieuregulowanej imigracji na zasadzie solidarności: zdaniem EKES-u, w trosce o zapewnienie poszanowania podstawowych praw, należy zwiększyć solidarność w ramach UE z tymi państwami członkowskimi, które ze względu na swoje położenie geograficzne muszą przyjmować dużo osób, które jako ofiary sieci przestępczych zajmujących się przemytem ludzi lub handlem ludźmi, przybywają w sposób nielegalny. Granice UE, w tym granice morskie państw członkowskich w obszarze Morza Śródziemnego, są granicami wszystkich państw członkowskich UE, wobec czego odpowiedzialność za ich właściwą ochronę powinna być dzielona przez wszystkie państwa członkowskie zgodnie z traktatami. Chodzi nie tylko o okazanie solidarności, lecz także o to, by państwa członkowskie przyjmowały na siebie odpowiedzialność dzięki mechanizmom umożliwiającym dzielenie się obciążeniami wynikającymi z nieuregulowanej imigracji. Wobec tego należy okazać solidarność z państwami członkowskimi, które położone są na zewnętrznych granicach UE, i wesprzeć je mechanizmami umożliwiającymi przesiedlenie osób ubiegających się o azyl wewnątrz UE, dzięki czemu rozłoży się obciążenie tym zadaniem. EKES zdecydowanie popiera wdrożenie europejskiego klucza dystrybucji w formie opisanej w sprawozdaniu Parlamentu Europejskiego w sprawie zwiększenia solidarności wewnątrz UE w dziedzinie azylu – (2012/2032 INI).

1.9 Spisanie umów z krajami trzecimi: głównym celem rozmów w kwestiach migracji i mobilności, jakie UE prowadzi z krajami trzecimi, powinno być ułatwienie migracji legalnej i uporządkowanej, zagwarantowanie międzynarodowego prawa do azylu, zmniejszenie nieuregulowanej imigracji i walka z sieciami przestępczymi handlującymi ludźmi. Współpraca z krajami trzecimi jest często istotnym warunkiem wstępnym faktycznego wdrożenia procedur repatriacyjnych. Należy ją więc zacieśnić, by osiągnąć lepsze wyniki. Jednocześnie należy udzielić wsparcia niektórym krajom tranzytowym, by umożliwić im lepsze zarządzanie granicami oraz zbudowanie zdolności w zakresie udzielenia ochrony tym, którzy jej potrzebują.

1.10 Europejska Agencja ds. Granic – Frontex: Frontex powinien nadal być przekształcany, by stać się prawdziwie europejską agencją ds. granic zewnętrznych, spełniającą rolę koordynującą w stosunku do wspólnych działań UE na granicach zewnętrznych państw członkowskich. W tym względzie trzeba podjąć więcej wysiłków, by wdrożyć koncepcję europejskich zespołów straży granicznych, co podkreślono w sprawozdaniu Parlamentu Europejskiego na temat Fronteksu (A7-0278/2011). Należy też poszerzyć zakres działań tej

agencji, tak by mogła ona więcej uwagi poświęcić zapobieganiu niepożądanym zjawiskom. Oczywiście jest, że jeśli rola agencji ma być skuteczniejsza, to trzeba na nią przeznaczyć więcej środków. Jednakże prowadzenie wspólnych działań koordynowanych przez agencję (i ich wpływ na prawa podstawowe oraz gwarancje administracyjne przewidziane w kodeksie granicznym) powinno podlegać demokratycznej kontroli Parlamentu i Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA).

1.11 EASO: Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu powstał dość niedawno. Oczekuje się więc, że niebawem zacznie w pełni wywiązywać się ze swych zadań, zwłaszcza ze swej roli w poszukiwaniu trwałych rozwiązań i wychodzeniu naprzeciw wyzwaniom związanym z solidarnością wewnątrz UE, zgodnie z podjętymi zobowiązaniami wynikającymi z rozporządzenia w sprawie EASO. Urząd powinien mieć możliwość wyraźnego wskazania rozbieżności w procedurach azylowych państw członkowskich i w przepisach prawnych, a także proponowania niezbędnych zmian.

1.12 Przeciwdziałanie przemytowi ludzi i zwalczanie go: EKES podkreśla jednocześnie, że trzeba podjąć wszelkie możliwe wysiłki, by stanowczo zwalczać przestępczość zorganizowaną. Nie należy oszczędzać środków na ściganie i stawianie przed wymiarem sprawiedliwości osób, które ułatwiają przemyt ludzi. W tej kwestii ważne jest, by starać się o uzyskanie pomocy ze strony rządów krajów trzecich.

1.13 Finansowanie: EKES podkreśla, że cała kwestia zahamowania przepływu imigrantów i zarządzania nim w całości dotyczy Unii Europejskiej (UE) i że musi to znaleźć odzwierciedlenie w podziale finansowych kosztów na narzędzia, które są konieczne z punktu widzenia stosowania skutecznej polityki. Popiera propozycję Komisji, by od 2014 r. bardziej elastycznie zarządzać Funduszem Migracji i Azylu oraz Funduszem Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Wprowadzenie

2.1 Wspólna polityka migracyjna musi się opierać na całościowym podejściu, które uwzględni różnorodne aspekty, takie jak: sytuacja demograficzna i sytuacja na rynkach pracy, poszanowanie praw człowieka, równe traktowanie i niedyskryminacja, przepisy dotyczące przyjmowania nowych imigrantów, sytuacja imigrantów o nieuregulowanym statusie, przyjmowanie i ochrona osób ubiegających się o azyl, walka z sieciami przestępczymi zajmującymi się przemytem ludzi, współpraca z krajami trzecimi, europejska solidarność, polityka społeczna i integracja.

2.2 Ostatnie lata przyniosły wydarzenia, deklaracje i decyzje polityczne, które Komitet obserwuje z rosnącym zaniepokojeniem, gdyż szerzą one wśród Europejczyków odwieczną i dobrze znaną chorobę: ksenofobię i wykluczający obcych nacjonalizm. Mniejszości i imigranci są dyskredytowani, znieważani oraz padają ofiarą agresywnej i dyskryminacyjnej polityki.

2.3 Kwestia nieuregulowanej imigracji jest szczególnie poważna i złożona, na co wskazują tabele zamieszczone w załączniku do niniejszego dokumentu. Ponadto odnosi się ona do całej Unii Europejskiej i tak należy ją traktować. Imigranci o nieuregulowanym statusie, którzy przekraczają granice południowe, niezmiennie starają się osiedlić w innych krajach UE.

2.4 Ze względu na to, że obszar Schengen nie ma wewnętrznych granic, kwestia nieuregulowanej imigracji dotyczy całej Europy i musi być rozwiązana za pomocą skutecznej wspólnej polityki europejskiej.

2.5 EKES szczegółowo zbadał temat nieuregulowanej imigracji, a swe zapatrywania przedstawił w szeregu opinii przyjętych znaczną większością głosów.

2.6 Opinie te obejmują analizę przyczyn nieuregulowanej imigracji do UE, a zarazem wskazują na brak kompleksowej polityki UE w tej dziedzinie. Innymi słowy, prace nad wspólną polityką migracyjną i azylową UE oraz daleko idącą harmonizacją przepisów postępują zbyt wolno. Obszernie odniesiono się w nich także do skutków tego problemu i zaproponowano szereg rozwiązań.

2.7 Tysiące imigrantów o nieuregulowanym statusie przybywa do UE drogą morską. Oznacza to, że kwestię nieuregulowanej imigracji drogą morską, która zdaniem Fronteksu dotyczy głównie regionu Euromed, należy potraktować odrębnie.

2.8 Podstawowym celem opinii jest zbadanie zjawiska nieuregulowanej imigracji drogą morską, a jednocześnie odniesienie się do głównych kwestii związanych ogólnie z nieuregulowaną imigracją, tak by znaleźć kompleksowe rozwiązania zapewniające opracowanie polityki migracyjnej, która byłaby skuteczna, ludzka i możliwa do sfinansowania.

3. Analiza problemu

3.1 Prawa człowieka

3.1.1 Prawa człowieka w odniesieniu do imigrantów o nieuregulowanym statusie muszą być przestrzegane w każdej chwili – od momentu, gdy zostali uratowani lub zatrzymani, do chwili, gdy przyznano im ochronę lub gdy zostali odesłani do kraju pochodzenia. Nieuregulowana migracja drogą morską często prowadzi do utraty życia. W tym kontekście EKES podkreśla znaczenie przestrzegania podstawowych praw człowieka we wszystkich okolicznościach. EKES zaproponował, by Agencja Praw Podstawowych monitorowała również kontrolę granic i operacje Fronteksu. Komitet popiera działania forum konsultacyjnego Fronteksu i wyraża zainteresowanie współpracą z nim.

3.2 Ratowanie życia na morzu

3.2.1 Państwa członkowskie i prywatne statki są zobowiązane ratować każdą osobę, która jest zagrożona na morzu. Objęłoby to migrantów i przemytników lub handlarzy, którzy świadomie podjęli ryzyko. W wielu wypadkach sieci przedsiębiorców handlujące osobami ubiegającymi się o azyl czy też nielegalnymi imigrantami lub przemycającymi te osoby narażają je na duże ryzyko. Agencje i organizacje pozarządowe informują, że w Morzu Śródziemnym co roku giną w takich okolicznościach tysiące osób i że w niektórych przypadkach nie otrzymały one pomocy i nie zostały uratowane przez statki przepływające w pobliżu.

3.3 Zejście na ląd

3.3.1 W ostatnich latach prowadzone na wodach międzynarodowych Morza Śródziemnego akcje ratunkowe, które niepotrzebnie narażyły życie wielu osób, doprowadziły do sporów prawnych i politycznych. EKES podkreśla, że kwestię zejścia na ląd należy rozwiązać na podstawie zasady opuszczenia pokładu w najbliższym bezpiecznym miejscu *pod warunkiem, że dany kraj jest stroną wszystkich umów międzynarodowych dotyczących praw człowieka i jest monitorowany przez organizacje praw człowieka*. W odniesieniu do misji Fronteksu, EKES stanowczo nie zgadza się z twierdzeniem, że migranci zawsze powinni być przyjmowani do państwa członkowskiego, w którym misje te są prowadzone. Taka polityka prowadzi do co najmniej dwóch problemów: (i) jeszcze bardziej zwiększa presję migracyjną w danym państwie członkowskim, który i tak już boryka się z dużym obciążeniem, do tego stopnia, że państwa członkowskie najbardziej potrzebujące interwencji Agencji nie mogłyby przyjąć misji Fronteksu; (ii) jest to szkodliwe dla uratowanych osób, gdyż będą one musiały zostać przetransportowane do kraju goszczącego misję Fronteksu, a nie do miejsca, które byłoby dla nich najodpowiedniejsze w danych warunkach (zazwyczaj najbliższego bezpiecznego miejsca).

3.4 Prawo do uzyskania i przyznawanie azylu

3.4.1 EKES wzywa UE do dalszego przyjmowania elementów wspólnego systemu azylowego o wysokim poziomie harmonizacji. W rozporządzeniu dublińskim określono zakres odpowiedzialności wszystkich państw członkowskich w zakresie rozpatrywania wniosków o azyl. Komitet zwracał już uwagę, że z systemem tym wiążą się liczne problemy. Należy poprosić osobę ubiegającą się o azyl o wskazanie państwa członkowskiego, w którym chciałaby, by rozpatrzono jej wniosek. W swej opinii w sprawie zielonej księgi⁽⁴⁾ Komitet zaproponował, by „starający się o azyl mieli prawo wolnego wyboru kraju, do którego składają wniosek, oraz by w tej perspektywie państwa członkowskie już obecnie były zachęcane do stosowania klauzuli humanitarnej przewidzianej w art. 15 ust. 1 rozporządzenia”.

3.4.2 W dziedzinie współpracy między państwami członkowskimi uruchomiono szereg działań realizowanych w ramach grupy ekspertów krajowych Eurasil, której przewodniczy Komisja. Ustanowiono także mechanizm solidarności finansowej poprzez utworzenie Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców. Począwszy od 2014 r., Fundusz Migracji i Azylu będzie dysponował większymi zasobami i zyska większą elastyczność w sytuacjach kryzysowych.

3.4.3 Wnioski o ochronę złożone przez osoby ubiegające się o azyl muszą być rozpatrywane w świetle europejskich przepisów dotyczących azylu i przyznawania ochrony międzynarodowej. Ci, którym jest ona faktycznie potrzebna, powinni ją otrzymać.

⁽⁴⁾ Zob. opinia EKES-u z 12 marca 2008 r. w sprawie zielonej księgi w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego (sprawozdawca: An Le Nouail Marlière), Dz.Ú. C 204 z 9.8.2008, s. 77–84.

3.4.4 EKES powtórnie podkreśla, że sposób traktowania i gwarancje, jakie powinny otrzymywać osoby ubiegające się o azyl w punktach granicznych, powinny być takie same, jak w przypadku osób składających swój wniosek na terytorium państwa członkowskiego.

3.4.5 Komitet wzywa do większego zaangażowania UE na rzecz likwidacji sieci przestępczych handlujących ludźmi, lecz uważa, że niektóre strategie zwalczania nieuregulowanej migracji prowadzą do poważnego kryzysu polityki azylowej w Europie. Komitet sugerował w wielu opiniach⁽⁵⁾, iż walka z nielegalną migracją nie może powodować nowych trudnień w ubieganiu się o azyl, a urzędnicy zajmujący się kontrolami na granicach muszą zostać odpowiednio przeszkoleni, tak by zostało zagwarantowane prawo do azylu.

3.4.6 EKES popiera propozycje przedstawione przez UNHCR i dotyczące powołania grup ekspertów ds. azylu, którzy uczestniczyć będą we wszystkich operacjach kontroli granic na terytorium UE.

3.4.7 Szczególnie ważne jest wskazanie na to, że tysiące osób, które przybywają do UE, nie zwracają się o przyznanie azylu dlatego, że są migrantami ekonomicznymi. Głównym powodem ich przybycia do UE jest dalsze przemieszczenie się do innych krajów europejskich, a nie pozostanie w kraju, do którego najpierw docierają.

3.4.8 Partnerstwa na rzecz mobilności nie powinny oznaczać, że kraje partnerskie muszą ponosić pełne koszty procedur azylowych osób, które przejeżdżają przez ich terytorium. UE powinna okazać swe wsparcie za pośrednictwem Funduszu Migracji i Azylu. Fundusz ten powinien przyczynić się do ustanowienia mechanizmów i struktur umożliwiających rozpatrywanie wniosków o azyl i podejmowanie decyzji w tej sprawie w rozsądnym czasie w ramach wewnętrznych gwarancji prawnych.

3.4.9 EKES wzywa UE do dalszego przyjmowania elementów wspólnego systemu azylowego o wysokim poziomie harmonizacji. Wnioski o azyl powinny być rozpatrywane nie tylko w kraju wjazdu, ale także w innych państwach członkowskich. Należy poprosić osobę ubiegającą się o azyl o wskazanie państwa członkowskiego, w którym chciałaby, by rozpatrzone

jej wnioski. W swej opinii w sprawie zielonej księgi⁽⁶⁾ Komitet zaproponował, by „starający się o azyl mieli prawo wolnego wyboru kraju, do którego składają wniosek, oraz by w tej perspektywie państwa członkowskie już obecnie były zachęcane do stosowania klauzuli humanitarnej przewidzianej w art. 15 ust. 1 rozporządzenia”. Pozwala to na szybsze rozpatrywanie wniosków i na rozładowanie zatoru biurokratycznego w kraju wjazdu. EKES opowiada się za współpracą UE z krajami trzecimi, by poprawić system azylowy i dostosować go do standardów międzynarodowych. W ramach zewnętrznego wymiaru polityki azylowej poczyniono postępy na takich polach, jak wsparcie państw trzecich o dużym napływie uchodźców (należy wyróżnić regionalne programy ochrony, które są właśnie wdrażane) czy przesiedlenia uchodźców wewnątrz UE.

3.5 Repatriacja imigrantów o nieuregulowanym statusie

3.5.1 Powrót migrantów, którzy dostali się na terytorium UE w sposób nieuregulowany, musi być organizowany w sposób bardzo ostrożny. W tym względzie umowy z krajami trzecimi w zakresie powrotów mają istotne znaczenie dla zapewnienia pełnego poszanowania praw migrantów powracających do kraju.

3.5.2 Partnerstwa na rzecz mobilności powinny obejmować procedury powrotu przede wszystkim w oparciu o zasadę dobrowolnego powrotu oraz ustanowione systemy wsparcia⁽⁷⁾. W przypadku wdrażania procedur przymusowego powrotu trzeba zadbać o ich przeprowadzenie w jak największym poszanowaniu praw człowieka przysługujących osobom wydalonym, w świetle zaleceń Rady Europy⁽⁸⁾.

3.5.3 Komitet apeluje o większą przejrzystość informacji o ośrodkach detencyjnych mieszczących się na terytorium UE i poza nim, o informowanie UNHCR o sytuacji osób tam przetrzymywanych oraz o umożliwienie organizacjom pozarządowym udzielania im odpowiedniej pomocy. EKES uważa, że kobiety ciężarne i osoby niepełnoletnie należy objąć szczególną ochroną i umieszczać w odpowiednich ośrodkach ustanawianych przy wsparciu finansowym UE.

3.6 Kompleksowa europejska polityka w dziedzinie nieuregulowanej migracji na zasadzie solidarności

3.6.1 EKES podkreśla, że jest to problem europejski, a nie wyłącznie problem krajów śródziemnomorskich, choćby dlatego, że ustanowienie układu z Schengen oznacza, że migracją do krajów śródziemnomorskich trzeba zająć się w ramach wspólnych wysiłków europejskich. Chodzi tu nie tylko o okazanie solidarności wspólnotowej, lecz o to, by wszystkie państwa członkowskie UE przyjmowały na siebie odpowiedzialność za pośrednictwem wspólnej europejskiej polityki, którą powinna zaproponować Komisja Europejska, a Rada i Parlament Europejski powinny ją zatwierdzić.

⁽⁵⁾ Patrz opinie EKES-u:

- 25.4.2002 w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie otwartej metody koordynacji wspólnotowej polityki w zakresie migracji, sprawozdawca: Pariza Castaños (Dz.U. C 221 z 17.9.2002);
- 29.1.2004 w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie utworzenia Europejskiej agencji zarządzania współpracą operacyjną na granicach zewnętrznych, sprawozdawca generalny: Pariza Castaños (Dz.U. C 108 z 30.4.2004);
- 27.10.2004 w sprawie propozycji decyzji Rady zmieniającej decyzję nr 2002/463/WE w sprawie przyjęcia programu działania na rzecz współpracy administracyjnej w dziedzinie granic zewnętrznych, wiz, azylu i migracji (program ARGO), sprawozdawca: Pariza Castaños (Dz.U. C 120 z 20.5.2005);
- 12.3.2008 w sprawie zielonej księgi w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego, sprawozdawca: An Le Nouail-Marlière (Dz.U. C 204 z 9.8.2008).

⁽⁶⁾ Zob. opinia EKES-u z 12 marca 2008 r. w sprawie zielonej księgi w sprawie przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego (sprawozdawca: An Le Nouail Marlière), Dz.U. C 204 z 9.8.2008, s. 77–84.

⁽⁷⁾ We współpracy z Międzynarodową Organizacją ds. Migracji.

⁽⁸⁾ „Dwadzieścia wytycznych w sprawie powrotów przymusowych”, CM(2005) 40.

3.6.2 Granice państw członkowskich Unii Europejskiej – co obejmuje także granice morskie państw członkowskich UE położone na wybrzeżach Morza Śródziemnego – są granicami wszystkich państw członkowskich, tak więc wszystkie państwa członkowskie powinny dzielić się odpowiedzialnością za właściwe zarządzanie nimi.

3.6.3 W tych kwestiach wszystkie państwa członkowskie powinny angażować się w: (i) przyznawanie niezbędnych środków na skuteczne operacje ratownicze na morzu i kontrole graniczne; (ii) rozpatrywanie wniosków o azyl w ramach swych kompetencji; (iii) w wyjątkowych sytuacjach, wdrażanie procedur repatriacji i deportacji; (iv) wewnętrzną relokację w obrębie UE migrantów z małych śródziemnomorskich państw członkowskich; (v) walkę z przestępczością zorganizowaną i przemytem.

3.6.4 Relokacja powinna być przeprowadzana na podstawie stałego, ustanowionego mechanizmu. W tym kontekście Komisja Europejska powinna przedłożyć wniosek ustawodawczy w sprawie utworzenia stałego i skutecznego mechanizmu relokacji w ramach UE na podstawie unijnego klucza podziału odnoszącego się do relokacji osób ubiegających się o azyl, co zostało opisane w sprawozdaniu Parlamentu Europejskiego w sprawie zwiększenia solidarności wewnątrz UE w dziedzinie azylu (2012/2032 INI). Aby mechanizmowi temu zapewnić możliwie jak największą skuteczność, we wniosku ustawodawczym należałoby uwzględnić praktyczne doświadczenia płynące z realizacji na Malcie projektu pilotażowego⁽⁹⁾.

3.7 Spisanie umów z krajami trzecimi graniczącymi z UE

3.7.1 Unia Europejska powinna wykorzystać swe wszystkie wpływy polityczne i gospodarcze, zwłaszcza w krajach, które korzystają ze znacznych unijnych środków finansowych, by przekonać je do współpracy w kwestiach imigracji. EKES uważa, że partnerstwa na rzecz mobilności powinny zawierać cztery filary, na których opiera się globalne podejście: organizowanie i ułatwianie legalnej migracji i mobilności, zapobieganie nieuregulowanej migracji i handlowi ludźmi i ograniczanie tych procederów, promowanie ochrony międzynarodowej i wzmacnianie zewnętrznego wymiaru polityki azylowej oraz optymalizacja wpływu migracji i mobilności na dziedzinę rozwoju.

3.7.2 Rozwiązanie tej kwestii musi wykraczać poza środki polityczne i objąć działania zapobiegawcze, które należy podjąć w krajach trzecich, poprzez zwrócenie większej uwagi na programy współpracy, by wesprzeć uprawy rolne i hodowlę, MŚP itd. UE musi dowieść, że ma na tyle wpływu politycznego, by z krajami, z którymi oczekuje się, że będzie współpracować i które uzyskują znaczne środki finansowe, działać wspólnie w kwestiach bezpieczeństwa, zorganizowanej przestępczości i nieuregulowanej imigracji. EKES przyjmuje z zadowoleniem

ostatnią umowę z Królestwem Marokańskim i popiera inicjatywę ustanowienia partnerstw na rzecz mobilności między UE a Tunezją, Egiptem i Libią. Konieczne jest jednak przeprowadzenie niezależnego badania skuteczności i wpływu istniejących partnerstw na rzecz mobilności. EKES popiera inicjatywę Komisji mającą na celu zapewnienie, by partnerstwa na rzecz mobilności dysponowały skutecznym mechanizmem oceny. Z drugiej strony partnerstwa te, utworzone na podstawie wspólnych deklaracji politycznych bez charakteru prawnie wiążącego dla krajów uczestniczących, powinny zostać przekształcone w umowy międzynarodowe. Komitet uważa, że UE i państwa członkowskie powinny podpisać nowe umowy z innymi krajami w regionie. Ze względu na szczególne stosunki UE z Turcją w relacjach z nią należy nadać większe znaczenie kwestiom migracji, zwłaszcza w odniesieniu do zwalczania sieci przestępczych.

3.7.3 W celu zagwarantowania sprawnego funkcjonowania procedur administracyjnych i sądowych, istotne jest to, by UE zwróciła się do krajów pochodzenia migrantów o nieuregulowanym statusie o szybkie dostarczenie dokumentów podróży.

3.7.4 Kwestią tą należy się także zająć w ramach konferencji eurośródziemnomorskich, gdyż znaczna część migrantów o nieuregulowanym statusie przybywa do UE przez kraje trzecie położone na wybrzeżu Morza Śródziemnego.

3.7.5 Należy wspomóc niektóre kraje tranzytowe, by umożliwić im lepsze zarządzanie granicami, ustanowienie struktur azylu oraz zbudowanie zdolności w zakresie udzielenia przez nie same ochrony tym, którzy jej potrzebują.

3.8 Europejska Agencja ds. Granic – Frontex

3.8.1 Frontex powinien nadal być przekształcany w prawdziwie europejską agencję ds. granic zewnętrznych i dysponować szerokimi uprawnieniami w zakresie koordynacji i zapobiegania. W tym celu trzeba go wyposażać w odpowiednie zasoby finansowe, aby mógł zapewniać pomoc potrzebną południowym państwom członkowskim, które z trudem radzą sobie z napływem migrantów. Jednocześnie trzeba zwiększyć liczbę pracowników (w tym straży granicznej) oraz wzmocnić elektroniczne monitorowanie i zasoby umożliwiające rejestrowanie. W tym względzie trzeba zrobić więcej, by wzmocnić wdrażanie koncepcji europejskich zespołów straży granicznych, co podkreślono w sprawozdaniu Parlamentu Europejskiego na temat Fronteksu (A7-0278/2011). Ponadto należy obecnie poważnie zastanowić się nad wykorzystaniem przez Frontex jego nowych uprawnień (np. w zakresie zakupu nowego wyposażenia).

3.8.2 Trzeba wzmocnić europejską sieć patroli, która zapewnia regionalne bezpieczeństwo granic, by umożliwić koordynację krajowych zasobów i środków europejskich oraz zacieśnić współpracę na poziomie krajowym i europejskim.

⁽⁹⁾ EUREMA to unijny projekt pilotażowy dotyczący relokacji osób korzystających z ochrony międzynarodowej Malty, zatwierdzony we wnioskach Rady Europejskiej w dniach 18–19 czerwca 2009 r. (doc. 11225/2/09 CONCL 2).

3.9 Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu – EASO

3.9.1 Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) powinien mieć możliwość wyraźnego wskazania rozbieżności w procedurach azylowych państw członkowskich i w przepisach prawnych, a także zaproponowania niezbędnych zmian. Musi mieć również kompetencję w zakresie przygotowywania wspólnych wytycznych dotyczących interpretacji i stosowania różnych zasadniczych i proceduralnych aspektów wspólnotowego dorobku prawnego w dziedzinie azylu, zgodnie ze stanowiskiem przedstawionym przez Komisję w zielonej księdze.

3.9.2 Urząd ten mógłby przekształcić się w ważne centrum wymiany sprawdzonych rozwiązań oraz rozwoju działalności szkoleniowej na temat azylu, w szczególności dla personelu granicznego. Mógłby również funkcjonować jako centrum monitorowania i analizowania konsekwencji nowych środków opracowywanych przez UE w obszarze azylu. I wreszcie, mógłby stanowić miejsce tworzenia wspólnych grup ekspertów ds. azylu oraz zarządzania nimi.

3.9.3 Urząd powinien działać w postaci sieci, współpracować z Eurasiem oraz utrzymywać bliskie stosunki z UNHCR oraz wyspecjalizowanymi organizacjami pozarządowymi.

3.9.4 Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu zaczął działać dość niedawno. Oczekuje się, że niezwłocznie zacznie w pełni wywiązywać się ze swoich zadań, zwłaszcza tych związanych z poszukiwaniem trwałych rozwiązań i dbaniem o to, by koszty były rozłożone między państwa członkowskie, zgodnie z podjętymi zobowiązaniami wynikającymi z rozporządzenia w sprawie EASO. Jednocześnie EASO musi wychodzić naprzeciw wyzwaniom związanym z solidarnością wewnątrz UE, zgodnie ze swymi zobowiązaniami wynikającymi z rozporządzenia w sprawie EASO.

3.10 Przeciwdziałanie przemytowi ludzi i zorganizowanej przestępczości oraz zwalczanie ich

3.10.1 Nieuregulowana imigracja drogą morską jest niebezpieczna i grozi śmiercią. Tysiące osób straciło życie, starając się przepłynąć Morze Śródziemne łodziami niezdatnymi do żeglugi. Niebezpieczne podróże organizowane są przez sieci przestępcze, które upychają setki ludzi (w tym kobiety i dzieci) w łodziach w większości przypadków niezdatnych do żeglugi bez odpowiedniego wyposażenia czy zapasów (brak na nich nawet sprzętu ratowniczego). W rezolucji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy (rezolucja 1872 (2012)) „Śmierć na Morzu Śródziemnym: kto ponosi odpowiedzialność?” bardzo szczegółowo opisano rolę, jaką przemytnicy migrantów odgrywają w organizowaniu niebezpiecznych przepraw przez Morze Śródziemne. Należy ją wziąć pod uwagę, by zrozumieć powagę tego zjawiska.

3.10.2 Państwa członkowskie powinny wprowadzić bardzo surowe postępowanie karne i orzekanie kary w sprawach dotyczących przemytu ludzi i handlu ludźmi, w tym kary dożywotniego więzienia. Osoby wykorzystywane przez przemytników powinny być zawsze uznawane za niewinne ofiary.

3.10.3 Przemyt ludzi napędza przestępczość, gdyż przestępcze sieci, które organizują przeprawy, pobierają opłaty od każdej podróżującej osoby, często drogą wymuszenia i stosując nieludzkie środki. EKES podkreśla, że UE współpracuje z krajami wyjazdu i krajami tranzytu, by zlikwidować zaangażowane w ten proceder sieci przestępcze. EKES podkreśla także, że UE musi zadziałać w możliwie najbardziej stanowczy sposób, by uniemożliwić działalność przemytników i wystawianie ludzi na śmiertelne niebezpieczeństwo.

3.10.4 UE powinna również rozważyć możliwość zawarcia z krajami trzecimi umów w sprawie stworzenia ośrodków przyjęcia migrantów i zapewnienia wsparcia finansowego na ich ustanowienie i prowadzenie. Ośrodki powstałe w tych krajach mogą działać wspólnie z innymi ośrodkami w zakresie identyfikacji i opieki. IOM, UNHCR, Agencja Praw Podstawowych i wyspecjalizowane organizacje pozarządowe powinny monitorować funkcjonowanie tych ośrodków.

3.10.5 Ponadto UE musi podjąć inicjatywy informacyjne, by potencjalnych imigrantów o nieuregulowanym statusie odwieść od zamiaru nielegalnego przedostania się do UE, uświadamiając im niebezpieczeństwa i trudności charakteryzujące nielegalną imigrację. Potencjalnym imigrantom o nieuregulowanym statusie trzeba uzmysłowić olbrzymie trudności, którym będą musieli sprostać, by znaleźć pracę w Europie, jeśli przybędą do niej bez dokumentów.

3.10.6 Organizacje zaangażowane w uświadamianie ludności krajów wyjazdu wyżej wymienionych kwestii, by zniechęcić potencjalnych migrantów od podjęcia takiej niebezpiecznej podróży, powinny otrzymać wsparcie moralne i finansowe.

3.10.7 EKES wzywałby także do zwrócenia uwagi na kwestię głębszych przyczyn tego problemu, które są związane ze standardem życia w krajach wyjazdu, i zajęcie się nimi. W tym celu trzeba wprowadzić odrębne programy. Całe to zagadnienie powinno znaleźć się w porządku obrad konferencji eurośródziemnomorskiej.

3.11 Finansowanie

3.11.1 Aby zapobiegać napływowi nieuregulowanej imigracji i powstrzymać to zjawisko, potrzebne są środki finansowe. Przy planowaniu ośrodków dla uchodźców trzeba zadbać o to, by migranci o nieuregulowanym statusie koniecznie byli oddzieleni od uchodźców ubiegających się o azyl. Niepełnoletnim oraz osobom w trudnej sytuacji trzeba zapewnić odrębne zakwaterowanie w ciągu piętnastu dni. Zgodnie z włoskim badaniem udostępnionym przez Frontex dzienny koszt utrzymania imigranta o nieuregulowanym statusie wynosi średnio 45 EUR. Jeśli kwotę tę pomnożymy przez 100 tys., czyli liczbę imigrantów przybywających co roku do UE (zgodnie z danymi Fronteksu⁽¹⁰⁾), a następnie przez 365 dni w roku, otrzymamy łączny koszt ponad 1,752 mld EUR rocznie.

⁽¹⁰⁾ Zob. tabele poniżej.

3.11.2 EKES z zadowoleniem przyjmuje starania Komisji Europejskiej na rzecz uproszczenia instrumentów finansowych w drodze stworzenia dwóch funduszy – jednego obejmującego azyl i migrację⁽¹¹⁾ i drugiego dotyczącego bezpieczeństwa wewnętrznego⁽¹²⁾ – uzupełnionych rozporządzeniem horyzontalnym, w którym ustanawia się zbiór wspólnych przepisów dotyczących programowania, sprawozdawczości, zarządzania finansowego, kontroli i oceny⁽¹³⁾. EKES popiera propozycję Komisji dotyczącą tego, by podczas rozdzielania środków finansowych między państwa członkowskie wprowadzić kwotę podstawową oraz inną kwotę o zmiennym bądź elastycznym charakterze. Jeśli chodzi o kwotę o zmiennym charakterze, EKES uważa za istotne, by każde państwo członkowskie opracowało własny roczny program powiązany z priorytetami UE i uwzględniający współpracę z innymi państwami członkowskimi. EKES popiera zwiększenie od 2014 r. środków dla Funduszu Migracji i Azylu, a także jego elastyczności w sytuacjach kryzysowych.

3.11.3 Dzięki przewidywanym zmianom rozwiązane zostaną obecne problemy, gdyż zarządzanie przepływem migrantów w UE oraz programy zakładania ośrodków dla uchodźców

działają w ramach programów rocznych. Podobnie sprawy wyglądają, jeśli chodzi o środki finansowe i inne działania. Jednak niemal niewykonalne jest pełne zainstalowanie ośrodka przyjęć i zakwaterowania na bazie programu rocznego. Dlatego też programy takie powinny być organizowane na bardziej elastycznej bazie.

3.11.4 Krajom trzecim położonym wzdłuż trasy migracji z kraju pierwotnego wyjazdu trzeba przyznać środki finansowe na zorganizowanie ośrodków przyjęć i zakwaterowania.

Biorąc pod uwagę powyższy przykład finansowy, w budżecie UE należy zarezerwować fundusze na zwiększenie monitorowania i na środki zapobiegawcze (łódzie patrolowe, placówki straży przybrzeżnej, helikoptery) oraz zadbać o to, by roczny budżet Fronteksu i EASO umożliwił im pełne wywiązanie się ze stojących przed nimi zadań. Trzeba zapewnić fundusze, które umożliwią krajom wjazdu skuteczną walkę z sieciami przestępczymi zaangażowanymi w ten proceder, a jednocześnie umożliwią zadbanie o odpowiednie warunki życia przybywających migrantów.

Bruksela, 16 października 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE

⁽¹¹⁾ COM(2011) 751 final.

⁽¹²⁾ COM(2011) 750 final; COM(2011) 753 final.

⁽¹³⁾ COM(2011) 752 final.

Załączniki

YEAR	Irregular immigrants arrested for irregular entry and residence by police authorities and the coastguard	Deported	Refoulements (across the northern borders of our country)	Smugglers arrested by Police authorities and the coastguard
2002	58 230	11 778	37 220	612
2003	51 031	14 993	31 067	525
2004	44 987	15 720	25 831	679
2005	66 351	21 238	40 284	799
2006	95 239	17 650	42 041	994
2007	112 364	17 077	51 114	1 421
2008	146 337	20 555	48 252	2 211
2009	126 145	20 342	43 977	1 716
2010	132 524	17 340	35 127	1 150
2011	99 368	11 357	5 922	848
2012	76 878	17 358	4 759	726
4 MONTHS 2013	11 874	6 370	1 858	248

Source: Ministry of Public Order. Hellenic Police Statistics

IMMIGRANTS ARRESTED

2011 Main Nationalities			2012 Main Nationalities		
1.	Afghanistan	28 528	1.	Afghanistan	16 584
2.	Pakistan	19 975	2.	Pakistan	11 136
3.	Albania	11 733	3.	Albania	10 602
4.	Bangladesh	5 416	4.	Syria	7 927
5.	Algeria	5 398	5.	Bangladesh	7 863
6.	Morocco	3 405	6.	Algeria	4 606
7.	Iraq	2 863	7.	Iraq	2 212
8.	Somalia	2 238	8.	Morocco	2 207
9.	Palestine	2 065	9.	Somalia	1 765
10.	Congo	1 855	10.	Palestine	1 718

Source: Ministry of Public Order. Hellenic Police Statistics

DETENTION CENTRES' CAPACITY IN RELATION TO THE NUMBER OF DETAINED IMMIGRANTS

PRE-REMOVAL CENTRES	CAPACITY	DETAINED IMMIGRANTS	COMPLETENESS PERCENTAGE
AMIGDALEZA	2 000	1 787	89 %
KOMOTINI	540	422	78 %
XANTHI	480	428	89 %
DRAMA (PARANESTI)	557	296	53 %
KORINTHOS	374	1 016	99 %
DETENTION CENTRES	CAPACITY	DETAINED IMMIGRANTS	COMPLETENESS PERCENTAGE
ORESTIADA (FILAKIO)	374	273	73 %
SAMOS	285	100	35 %
HIOS	108	95	88 %
TOTAL DETAINED	5 368	4 417	82 %

Source: Ministry of Public Order. Hellenic Police Statistics

HELLENIC READMISSION REQUESTS TO TURKEY

YEAR	READMISSION REQUESTS	NUMBER OF ILLEGAL IMMIGRANTS	ACCEPTED	DELIVERED
2006	239	2 251	456	127
2007	491	7 728	1 452	423
2008	1 527	26 516	3 020	230
2009	879	16 123	974	283
2010	295	10 198	1 457	501
2011	276	18 758	1 552	730
2012	292	20 464	823	113
2013	44	795	84	8
TOTAL	5 706	122 796	12 332	3 805

Source: Ministry of Public Order. Hellenic Police Statistics

Results of 2012 from FRONTEX:

- In total, during the joint maritime operations 258 suspected facilitators were apprehended.
- Across all the sea operations in 2012, there were 169 SAR cases and 5 757 migrants in distress were saved.
- In addition, 382 suspected drug smugglers were apprehended. The amount of drugs seized was over 46 tonnes, worth EUR 72,6 million. The predominant part of this was hashish – almost 44 tonnes of drugs worth EUR 68 million.

— Beside this, 38 cases of smuggled cigarettes/tobacco were detected during sea operations. The 2,4 million packets of contraband cigarettes intercepted were worth EUR 5,6 million.

ALL BELOW source: FRONTEX ANNUAL RISK ANALYSIS

Indicator 1A — Detections of illegal border-crossing between border-crossing points:

The number of third -country nationals detected by Member State authorities when illegally entering or attempting to enter the territory **between border-crossing points (BCPs)** at external borders only. Detections during hot pursuits at the immediate vicinity of the border are included. This indicator should not include EU or Schengen Associated Country (SAC) nationals.

Detections of illegal border-crossing between BCPs

Routes	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
Eastern Mediterranean route (Greece, Bulgaria and Cyprus)	55 688	57 025	37 224	51	- 35
Land	49 513	55 558	32 854		- 41
Afghanistan	21 389	19 308	7 973		- 59
Syria	495	1 216	6 216		411
Bangladesh	1 496	3 541	4 598		30
Sea	6 175	1 467	4 370		198
Afghanistan	1 373	310	1 593		414
Syria	139	76	906		1 092
Palestine	1 500	128	408		219
Central Mediterranean route (Italy and Malta)	1 662	59 002	10 379	14	- 82
Somalia	82	1 400	3 394		142
Tunisia	650	27 964	2 244		- 92
Eritrea	55	641	1 889		195
Western Mediterranean route	5 003	8 448	6 397	8,8	- 24
Sea	3 436	5 103	3 558		- 30
Algeria	1 242	1 037	1 048		1,1
Morocco	300	775	364		- 53
Chad	46	230	262		14
Land	1 567	3 345	2 839		- 15
Not specified	1 108	2 610	1 410		- 46
Algeria	459	735	967		32
Morocco	0	0	144		n.a.
Western Balkan route	2 371	4 658	6 391	8,8	37
Afghanistan	469	983	1 665		69
Kosovo (*)	372	498	942		89
Pakistan	39	604	861		43
Circular route from Albania to Greece	35 297	5 269	5 502	7,6	4,4
Albania	32 451	5 022	5 398		7,5

Routes	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
ŷYROM	49	23	36		57
Kosovo (*)	21	37	34		- 8,1
Apulia and Calabria (Italy)	2 788	5 259	4 772	6,6	- 9,3
Afghanistan	1 664	2 274	1 705		- 25
Pakistan	52	992	1 156		17
Bangladesh	12	209	497		138
Eastern borders route	1 052	1 049	1 597	2,2	52
Georgia	144	209	328		57
Somalia	48	120	263		119
Afghanistan	132	105	200		90
Western African route	196	340	174	0,2	- 49
Morocco	179	321	104		- 68
Gambia	1	2	39		1 850
Senegal	2	4	15		275
Other	3	1	1	0	0
Iran	0	0	1		n.a
Russian Federation	2	0	0		n.a
Somalia	0	1	0		- 100
Total	104 060	141 051	72 437		- 49

(*) This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

Illegal border-crossing between BCPs

Detections by border type and top ten nationalities at the external borders

	2009	2010	2012	2012	Share of total	% change on prev. year
All Borders						
Afghanistan	14 539	25 918	22 994	13 169	18	- 43
Syria	613	861	1 616	7 903	11	389
Albania	38 905	33 260	5 138	5 651	7,8	10
Algeria	4 487	8 763	6 157	5 479	7,6	- 11
Bangladesh	551	1 647	4 923	5 417	7,5	10
Somalia	9 115	4 619	3 011	5 038	7,0	67
Pakistan	1 592	3 878	15 375	4 877	6,7	- 68
Tunisia	1 701	1 498	28 829	2 717	3,8	- 91
Eritrea	2 228	1 439	1 572	2 604	3,6	66

	2009	2010	2012	2012	Share of total	% change on prev. year
Morocco	1 710	1 959	3 780	2 122	2,9	- 44
Others	29 158	20 218	47 656	17 460	24	- 63
Total all borders	104 599	104 060	141 051	72 437		- 49
Land Border						
Afghanistan	2 410	22 844	20 396	9 838	20	- 52
Syria	389	530	1 254	6 416	13	412
Albania	38 088	32 592	5 076	5 460	11	7,6
Bangladesh	305	1 506	3 575	4 751	9,7	33
Algeria	676	6 961	4 671	4 081	8,3	- 13
Pakistan	1 328	3 675	13 781	3 344	6,8	- 76
Not specified	565	1 304	2 747	1 817	3,7	- 34
Somalia	259	4 102	1 498	1 558	3,2	4,0
Morocco	737	1 319	2 236	1 422	2,9	- 36
Palestine	2 791	2 661	652	1 195	2,4	83
Others	9 892	12 306	13 993	9 301	19	- 34
Total land borders	57 440	89 800	69 879	49 183		- 30
Sea Border						
Somalia	8 856	517	1 513	3 480	15	130
Afghanistan	12 129	3 074	2 598	3 331	14	28
Tunisia	1 643	711	28 013	2 283	9,8	- 92
Eritrea	2 195	507	680	1 942	8,4	186
Pakistan	264	203	1 594	1 533	6,6	- 3,8
Syria	224	331	362	1 487	6,4	311
Algeria	3 811	1 802	1 486	1 398	6,0	- 5,9
Egypt	545	713	1 948	1 283	5,5	- 34
Morocco	973	640	1 544	700	3,0	- 55
Bangladesh	246	141	1 348	666	2,9	- 51
Others	16 273	5 621	30 086	5 151	22	- 83
Total sea borders	47 159	14 260	71 172	23 254	100	- 67

Indicator 1B — Detections of illegal border-crossing at border-crossing points:

The number of third-country nationals detected by Member State authorities when entering clandestinely or attempting to enter illegally (such as hiding in transport means or in another physical way to avoid border checks at BCPs) the territory at border-crossing points (BCPs) at external borders only, whether they result in a refusal of entry or not. This indicator should not include EU or Schengen Associated Country (SAC) nationals.

Clandestine entries at BCPs

Detections reported by Member State and top ten nationalities at the external borders

	2009	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
Border Type						
Land	137	168	159	486	81	208
Sea	159	74	123	115	19	- 6,5
Top Ten Nationalities						
Afghanistan	18	8	58	190	31	228
Algeria	30	35	55	61	10	11
Turkey	73	93	24	41	6,8	71
Syria	2	3	6	36	6,0	500
Albania	3	7	9	35	5,8	289
Morocco	20	14	15	24	4,0	60
Pakistan	2	12	10	24	4,0	140
Palestine	14	4	17	24	4,0	41
Serbia	4	2	4	23	3,8	475
Philippines	0	8	1	17	2,8	1 600
Others	130	56	83	126	21	62
Total	296	242	282	601		115

FRONTEX · ANNUAL RISK ANALYSIS 2013

Indicator 2 — Detections of facilitators:

The number of facilitators intercepted by Member State authorities who have intentionally assisted third-country nationals in the illegal entry to, or exit from, the territory across external borders. The indicator concerns detections of facilitators at the following locations: (1) at the external border (both at and between BCPs, for land air and sea) and (2) inside the territory and at internal borders between two Schengen Member States provided that the activities concerned the facilitation of third-country nationals for illegal entry or exit at external borders. This indicator should include third-country nationals as well as EU and/or Schengen Associated Country (SAC) nationals.

Facilitators

Detections reported by Member State, place of detection and top ten nationalities⁽⁸⁾

	2009	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
Border Type						
Inland	5 901	5 918	5 146	5 186	67	0,8
Land	1 160	1 171	625	887	11	42
Land Intra EU	618	616	365	498	6,5	36
Sea	997	503	324	471	6,1	45
Air	277	300	367	358	4,6	- 2,5
Not specified	218	121	130	320	4,1	146

	2009	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
Top Ten Nationalities						
Italy	875	1 367	568	543	7,0	- 4,4
Spain	286	285	320	498	6,5	56
Not specified	322	261	255	479	6,2	88
Morocco	475	413	390	461	6,0	18
Romania	292	398	268	364	4,7	36
France	230	365	404	352	4,6	- 13
China	731	554	375	316	4,1	- 16
Pakistan	245	245	237	286	3,7	21
Albania	670	430	221	243	3,1	10
Turkey	405	305	204	238	3,1	17
Others	4 640	4 006	3 715	3 940	51	6,1
Total	9 171	8 629	6 957	7 720		11

* Italy does not distinguish between facilitators of illegal border-crossing and facilitators of illegal stay.

Indicator 3 — Detections of illegal stay:

The number of third-country nationals detected by Member State authorities while not fulfilling, or no longer fulfilling, the conditions for stay or residence in the Member State during the reference month, irrespective of whether they were detected inland or while trying to exit the territory. The category should include third-country nationals who are not in the possession of a valid visa, residence permit, travel document, etc or in breach of a decision to leave the country. It also includes third-country nationals who initially entered legally but then overstayed their permission to stay. This indicator should not include EU or Schengen Associated Country (SAC) nationals.

Illegal stay

Detections reported by Member State, place of detection and top ten nationalities

	2009	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
Place of Detection						
Inland	340 180	295 274	283 308	278 438	81	- 1,7
Air	28 624	29 322	33 126	35 410	10	6,9
Land	6 351	7 011	17 640	19 883	5,8	13
Land Intra EU	17 594	12 996	9 230	5 832	1,7	- 37
Sea	19 156	7 232	6 593	4 585	1,3	- 30
Between BCPs	198	1 233	1 049	724	0,2	- 31
Not specified	22	9	2	56		2 700
Top Ten Nationalities						
Afghanistan	38 637	21 104	25 296	24 395	7,1	- 3,6
Morocco	25 816	22 183	21 887	21 268	6,2	- 2,8
Pakistan	9 058	10 508	12 621	18 334	5,3	45
Algeria	12 286	14 261	15 398	15 776	4,6	2,5

	2009	2010	2011	2012	Share of total	% change on prev. year
Tunisia	10 569	8 350	22 864	15 211	4,4	- 33
Albania	28 810	20 862	10 207	13 264	3,8	30
Ukraine	10 021	8 835	12 847	13 081	3,8	1,8
Syria	3 838	3 160	3 746	11 967	3,5	219
Serbia	7 028	12 477	10 397	11 503	3,3	11
Russian Federation	9 526	9 471	10 314	11 486	3,3	11
Others	256 536	221 866	205 371	188 643	55	- 8,1
Total	412 125	353 077	350 948	344 928		- 1,7